

Zlatá stezka. Sborník Prachatického muzea, ročník 27, 2020

Tento ročník sborníku Zlatá stezka je **věnován 85. narozeninám Paula Praxla** - významného badatele, historika, archiváře, největšímu žijícímu znalci Zlaté stezky a stálému spolupracovníku našeho sborníku. Jako potomek starého soumarského rodu se narodil ve Volarech a jako etnický Němec byl po 2. světové válce násilně vysídlen. Celý svůj pracovitý a plodný život zasvětil odhalování krás a minulosti svého rodného kraje. Ten pojímá jako širokou oblast po obou stranách Šumavy a na území tří zemí – Čech, bývalého Pasovska a dnešního Bavorska a Horních Rakous. Věnoval jí bezpočet svých prací, drobných statí, článků i knih a spektrum jeho témat i úhlů pohledu je nepřeborné. Jeho hlavním tématem však zůstává středověká obchodní cesta, Zlatá stezka. Paul Praxl ji probádal ze všech možných úhlů a široké veřejnosti zpřístupnil její minulost. Pracovníkům Prachatického muzea a Jihočeského muzea v Českých Budějovicích tím usnadnil a vlastně i umožnil zdárné dokončení mnohaletého výzkumu Zlaté stezky. První článek o Zlaté stezce do prvního ročníku našeho sborníku napsal Paul Praxl v roce 1994.

Obsah 27. ročníku sborníku Zlatá stezka je do značné míry složen na míru našemu jubilantovi, ale nabízí i řadu dalších zajímavých příspěvků z nejrůznějších oborů. Osobnost Paula Praxla představuje ve svém medailonu v rubrice Kronika jeho dlouholetý přítel a spolupracovník H. Linhard. Sám jubilant v téže rubrice zveřejňuje výběrovou bibliografii svých prací a v poutavém a velmi zajímavém příspěvku seznamuje čtenáře, jak našel své srdeční téma Zlatou stezku, téma, které ho od té doby provází po celý život. A P. Praxla ještě jednou potkáváme v rubrice Archivní práce, do které přispěl významným článkem o počátcích pěstování brambor na Šumavě.

A konečně je jubilantovi věnován úvodní článek M. Parkmana a kolektivu mladých nadějných badatelů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, přinášející nové poznatky k nejstarším dějinám Volar a Zlaté stezky. Ve Volarech se P. Praxl narodil a Zlatá stezka je jeho nejmilejší až zamilované téma.

V rubrice Články ještě naleznete článek P. Stuchlé o taxách schwarzenberské dvorské kanceláře za přípovědi patronátních beneficí na tzv. nových panstvích v Čechách z let 1736 až 1770. Důkladná a pečlivá studie reprezentuje další

kmenové téma našeho sborníku (vedle Zlaté stezky a drobných feudálních sídel podél Šumavy) – církevní život v raném novověku a církevní památky v zájmové oblasti našeho sborníku.

V rubrice Genealogie představuje J. A. Mager rod Tilpů na Prachaticku. Tilpové přišli v 17. století do Prachatic a až do svého vysídlení po 2. světové válce se v mnoha oblastech života výrazně zapsali do dějin tohoto města i jeho okolí.

V rubrice Kronika Vás kromě „Praxlovských“ příspěvků čeká i stať F. Kotěšovce o církevních slavnostech na Prachaticku v přelomových letech 1989 a 1990, kdy se po temném předešlém období začínal i v naší oblasti obnovovat církevní život.

Tradičně velmi obsažná je rubrika Archivní práce. Naleznete v ní kromě již zmíněné práce P. Praxla příspěvky dalších tradičních autorů Zlaté stezky. V. Starý představuje prachatického měšťana Zikmunda Turnovského z Turnštejna, významnou prachatickou osobnost na přelomu 16. a 17. století. F. Kotěšovec vylíčil osudy obecní školy v Horosedlech od sklonku 19. do poloviny 20. století a archivář Národního archivu v Praze J. Krlín se tentokrát zaměřil na téma přejmenovávání veřejných prostranství a budov po roce 1918.

Českobudějovický archivář D. Kovář líčí ve svém příspěvku Lupiči bez hranic, jak probíhalo vyšetřování trestné činnosti pošumavských rasů ve světle soudního spisu z let 1751 až 1758. Dámský tandem autorek H. Dvořáková a L. Kropáčková se ve svém příspěvku věnuje v rámci Pošumaví významné židovské komunitě ve Vlachově Březí. A konečně obsáhlá stať J. Pešty líčí na základě dochovaného objemného archivního spisu velmi podrobně případ nájemné vraždy ve stašské královácké rychtě, která se udála v roce 1807.

V nedávno založené rubrice Organologie pokračuje B. Laněk ve svém cyklu o historických varhanách na Prachaticku a v přilehlém okolí. Tentokrát se zaměřil na varhany v kostele sv. Maří Magdaleny ve Čkyni.

Připomínka kruté zimy roku 1929 na Prachaticku z pera autorské dvojice B. Tetour a F. Kotěšovec v rubrice Drobnosti obsah tohoto ročníku uzavírá.